

2 Kolinito

Paulo yona leta helabuina ye lau ekalesiya Kolinito unai taumiya udiyedi

Buka ta hededehehemasalaha

Teina leta ta apostolo Paulo ye kuli, bolimaina 55 AD, huyana iya teha Masedoniya unai. Teina meta yona leta hehasina (4) ye lau Kolinito. Paulo yona leta helabuina wa (1 Kolinito) ye kuli na mulinaena ye lau ye kitadi, na huyana wa unai meta ma nuwapilipilidi (2 Kolinito 13:2). Ede nige ye miya huyalohaloha na ye uyo Epeso. Kabo yona leta hehaiyonana ye kuli kalidiyena (2 Kolinito 7:8 unai ye katai), iyamo leta wa nige Buka Tabuna unai se kuli. Leta wa unai Paulo ekalesiya Kolinito udiyedi wa ye hededehehesibadi bena yodi laulau yababayababadi se hekaiyawasidi, unai leta ne hesana se tole “Nuwadubu letana”. Taitasi leta wa ye bahelaei Kolinito. Se hasili ede nuwadi se buidi. Leta wa unai Paulo hinage ye hedede bena kaboye kaitaumanaidi (2 Kolinito 1:15-16), iyamo leta wa ye hetamali na mulina ne unai yona nuwatu ye ginauli'uyoi na ye lau teha Masedoniya unai bena Taitasi ye hailobai (2 Kolinito 2:12-13). Na huyana Kolinito wasadi namwanamwana ye lapui Taitasi unai, kaboye yodi leta hehasina ye kuli, iya ede teina leta ta, 2 Kolinito.

Teina leta ta unai Paulo yona kabahedehedede lakilakidi haiyona:

- (1) Paulo yona koitalaliu yo yona kadau kaniy- odi ye hededehehemasalah (2 Kolinito 1:12– 2:13 yo 7:5-16).
- (2) Ye hekatadi taba monitole Yelusalema udiyedi ekalesiya dehadehadi hesabadi wa se laei se hegehe (2 Kolinito 8:1–9:15).
- (3) Ye hededehehemasalah matauwuwuna saha to iya apostolo mamohoina na taulauhekata hekadiyo Kolinito unai wa, siya taulauhekata lupolupodi (2 Kolinito 2:14–7:4 yo 10:1– 13:14). Hedechedede ne luwanawai hinage ye hededehehemasalah idohagi na yoda basabasa unai Yaubada yona paisowa ta ginauli na Yaubada ye paisowabayao (2 Kolinito 12:7-10).

Buka ta hededehe dedena laki laki di

- Paulo yona lautoki Yaubada unai 1:1-11
- Paulo ye hededehehemasalah matauwuwuna saha to yona nuwatu ye bui na leta hehaiyonana wa ye kuli 1:12–2:13
- Paulo yona apostolo paisowana 2:14–7:1
- Taitasi Kolinito unai wasadi namwanamwana ye mosei Paulo 7:2-16
- Monitole ekalesiya Yelusalema hesabadi 8:1– 9:15
- Paulo ye hededehehemasalah'uyoi meta iya apostolo mamohoina 10:1–13:10
- Lautoki 13:11-14

Lautoki

¹ Yau Paulo, maidagu kada kaha Timoti leta ta ka kuli. Yau meta Yaubada yona nuwatuyena ye yoganeigau na ya hemala Yesu Keliso yona apostolo. Na Timoti ye saguigau na leta ta ka

kuli ye laowa Yaubada yona dubu Kolinito unai kalimiuyena yo teha Akaiya unai Yaubada yona tamowai maudoidi kalidiyena.

² Tamada Yaubada yo yoda Guiyau Yesu Keliso taba yodi kabinamwa yo yodi nuwadaumwali se toledi kalimiuyena.

Paulo ye lautoki Yaubada unai

³ Hedebasae ye sae Yaubada unai, iya yoda Guiyau Yesu Keliso Tamana, iya Tama katekatekamkamnana yo henuwabiga maudoidi Yaubadana. ⁴ Yoma pilipili maudoidi udiyedi iya tauhenuwabigagai na Yaubada unai henuwabiga ta ka hai ede gonowana tamowai hekadi yodi pilipili udiyedi ka henuwabigadi. ⁵ Matauwuna ede, Keliso hesabana kama hekamkamna se laki, unai Yaubada kalinawai kabahenuwabigagai ka haidi ne meta hinage se lakikalili. ⁶ Ena nuwakamkamna ka hekalodi meta komiu henuwabigagomiu yo yomi mauli gilihaidi hesabana. Na ena henuwabiga ka lobaidi, meta komiu henuwabigagomiu hesabana, ede kalimiuyena nuwatalu ye hemasalaha na hekamkamna kesekesegadi ka hekalodi wa udiyedi kwa tolotahitahi na kwa kamkamnasaguigai. ⁷ Na nuwanuwatumiu unai meta nuwamaiyao se bayao matauwuna ede kabina ka kata meta hekamkamna ka hekalodi ta udiyedi komiu hinage kwa kamkamnasaguigai, unai hinage henuwabiga ka lobaidi wa meta komiu hinage kabo kwa lobaidi.

⁸ Kama kahao, ka henuwa bena taba ka hekatagomiu meta teha Eisiya unai kamkamna lakilakidi ka hekalodi, na udiyedi yoma bayao wa

nige gonowadi taba bena ka hekalakasikasinigai, unai yoma nuwanuwatu ede bena kabo ka mwalo. ⁹ Mamohoikalili, nuwamai ta udiyedi meta kamnana ka lapui ede boita ka hanahanawui. Na saha se tubu kalimaiyena ta udiyedi meta bena taba nige ka bom ka midiyeigai, na taba yoma midi mo ka tole Yaubada unai, iya ede tauboiboita tauhetolo'uyoidi. ¹⁰ Iya hinage yababa yo boita luwadiyedi ye gilihaigai. Unai nuwamai ka toledi iya kalinawai na huya maudoina kabo ye giligilihaigai. ¹¹ Na komiu yomi tapwalolo ne udiyedi kwa saguigai ede debamaiyena kabo tamowai se bado se lautoki Yaubada unai, matauwuna ede boda yodi tapwalolo debadiyena na kabinamwa ye leyama kalimaiyena.

Paulo yona hekasa ye buidi wa ye hededehe-masalahadi

¹² Unai yoma gwauyala lakilakina ede teina: Yoma nuwatulobai ye hededehemasalahadi meta yoma miyamiya kaiyaulinna ta unai yo komiu yo kai yoda kawakeha ne udiyedi meta yoma miya ne se a'a yo ka miyaidi ma nuwamamo-hoimai. Teina ta Yaubada unai se laoma. Ginaluli ka ginalulidi ta meta nige kaiyaulinna ta sibasibana unai na Yaubada iya yona kabinamwa unai ka ginaluliwatanidi. ¹³ Teina unai ede yogu kulikuli wa udiyedi yogu nuwanuwatu maudoidi ya kulihemasalahadi na nige nuwatu hesau ya tolewadam. ¹⁴ Musamusana kabimai kwa katako, na yogu henuwa ede taba kabimai kwa katanamwanamwakalili na Guiyau Yesu yona

mayadai unai kabo kwa hededetausaeigai, gono-gonowana doha kai hinage kabo ka hededetausaeigomiu.

¹⁵ [Huyana yogu hineli ya ginauli bena ya laowa meta] nuwagu ye bayao bena maudoimiu kwa kitahenamwagau. Unai yogu hekasa ya ginauli bena ma labui ya kaitaumanaigomiu, unai kabo kaliguwai ma labui yogu hededehaisagusagu kwa hai. ¹⁶ Yogu hekasa wa meta yogu lau Masedoniya ne unai kabo ya kaitaumanaigomiu na yogu uyoma ne unai kabo hinage ya kaitaumana'uyoigomiu, na metai kabo komiu kwa heta-maligau ya lau Yudeya. ¹⁷ Huyana yogu hekasta ta ya ginauli meta idohagi, ya ginauligaibui? O nuwana kaiyaulina ta kabikabina unai ede yogu hekasa ya ginaulibui'uyoidi, ede unai gonowana ya wane, “Aa, kabo ya ginauli!” Yo hinage ya wane, “Nige, taba nige!”

¹⁸ Iyamo mamohoikalili: Yaubada yona hedehedede meta nige ye buibuidi. Unai yoma hedehedede kalimiuyena wa nige bena kaniyona ede “Aa” yo “nige”. ¹⁹ Yau, Siluwanusi** yo Timoti Yaubada Natuna Yesu Keliso wasana ka lauguguyaesi kalimiuyena, na iya meta nige bena “Aa!” yo “Nige!”, na Yesu Keliso kalinawai huya maudoina ne meta “Aa!” mo ye bom. ²⁰ Kaniyona ede Yaubada hededehesunuma badodi hisa ye ginaulidiko wa, maudoidi ne Yesu Keliso kalinawai meta “Aa!” Na iya debanaena ta wane, “Mamohoi！”, na hededetausae ye sae Yaubada unai. ²¹ Na komiu yo kai tauhetolohebayaoda

** **1:19:** Siluwanusi meta Sailasi hesana Loma kalinadi Latini unai.

Keliso unai ede Yaubada. Iya ye kaisunuwaida
²² na yona tanuwaga dedelina ye tole kalidawai,
 yo Yaluwana ye tole nuwada ne udiyedi, iya ede
 kabahemamohoi meta ginauli hekadiyo ede sola
 kabo se laoma.

²³ Ya yogasae Yaubada unai bena yogu hedehed-
 ede ta ye hemamohoiyei na matauwuna saha
 to nige ya uyowa Kolinito. Yogu miyasuwala
 wa kaniyona ede nige ya henuwa bena yomi
 laupwano debanaena na ya hekamkamnagomiu.
²⁴ Yau nige ya henuwa ya laowa na yomi lauga-
 gayo bayabayaodi ya ginaulidi. Na yogu henuwa
 ede taba komiu yo kai ta paisowagogoi yomi
 gwauyala hesabana, matauwuna ede sunuma
 debanaena na kwa tolobayao.

2

¹ Unai yogu nuwatuhekasa ya ginauli ede taba
 nige ya uyowa ya kaitaumana'uyoigomiu kaniy-
 ona ede nige ya henuwa bena taba nuwamiyao
 ya hekamkamna'uyoidi. ² Matauwuna taba
 nuwamiyao ya heyababadi meta kaiteya kabo
 ye hegwaulyalagau, na tauhegwaulyalagau wa
 meta siya ede nuwadiyao ya heyababadiko.
³ Debanaena ede lahinaidi leta ya kuli ye laowa
 kalimiuwai na ena ya laowa meta siya kaiteyadi
 bena kabo se hegwaulyalagau ne taba nige se
 henuwayababagau. Na ya sunumaeigomiu bena
 yogu gwauyala ne unai ta gwauyalakesega. ⁴ Yogu
 huyakulikulilaowa unai meta ma nuwayababagu
 yo ma nuwakamkamnakaliligu yo hinage ma
 nuwadoudougu, nige unai bena kabo nuwamiyao

ya heyababadi na bena unai kabo gadosisimiu kaliguwai ta yona laki ne kabina kwa kata.

Yababa wa tauginaulina bena se tolehedudulai

⁵ Ena tamowai hesau kabanuwayababa laulauna ye ginauli meta yau nige ya bom ye henuwayababagau na komiu ye henuwayabakaliliyeigomiu. Hedehedede ta nige unai ya tolokalili. Yugu hedehedede ede nige maudoimiu nuwamiyao se yababa na hisa mo se nuwayababa. ⁶ Na tamowai ne kabatolehedudulaina saha na luwamiuyena boda katubadona se talamyei na kwa ginauli unai wa, temeta ne ye launamwanamwaei. ⁷ Unai yona yababa kwa nuwatugabaeidi na nuwana kwa hededehetalu, to kabo taba nige nuwanuwatugaibu hekadiyo nuwana se heyababakaliliyei. ⁸ Unai ya kaibwadakaliliyeigomiu taba yomi gadosisi unai kwa hekitalobai meta iya kwa gadosisiyei.

⁹ Yugu kulikulilaowa kalimiuwai wa nuwatuna hesau ede ya henuwa bena ya kita meta gonowana kabalaikitagomiu ta udiyedi kabo kwa bayabayao yo ginauli maudoidi udiyedi kwa kawakabi o nige. ¹⁰ Ena tamowai hesau yona yababa kwa nuwatugabaeidi meta yau hinage ya nuwatugabaeidi, na saha ya nuwatugabaeidi, o ena ginauli saha hesau bena taba nuwatugabaeidi, meta komiu hesabamiu ya nuwatugabaeidiko Keliso matanaena. ¹¹ Teina unai kabo taba nige Satani yona solasola ta mosei na unai ye lupohaida matawuwuna ede yona nuwatu wadawadamdi meta kabidi ta katako.

Paulo iya talam hauhauna taupaisowaina

¹² Huyana ya lau Tolowasi bena Keliso wasana namwanamwana ya lauguguyaei meta ya lobai ede Guiyau yogu keda ye sokeyako hesabagu. ¹³ Iyamo menai meta nige nuwadaumwali hesau kaliguyena, matauwuna ede kagu kaha Taitasi nige ya lobai. Ede [*ekalesiya Tolowasi unai waJ*] ya laukaiyonieidi na ya lau Masedoniya.

¹⁴ Na Yaubada ka lautokiyei. Keliso meta kana waiunu ye saedikwaidiko, na huya maudoina iya yona bayaojenya Yaubada ye woyaigai ka laulau. Kalimaiyena ede Keliso sonogana panena namwanamwana na ye kawalau teha maudoina kalidiwai. ¹⁵ Kaniyona ede Yaubada kalinawai meta kai ka hemala Keliso yona pane namwanamwana ye lau tamowai maudoidi luwadiyena, siya kaiteyadi kabihemauli se lobaiyako yo hinage kaiteyadi se laulau boita hesabana. ¹⁶ Ye lau hesau kalinawai na pane ye panelobai ede boita panena, na ye lau hesau kalinawai na pane ye panelobai ede mauli kabahaina panena namwanamwana. Na kaiteya kabo teina paisowa ta gonogonowana? ¹⁷ Na kai nige Yaubada wasana ta ka taunumayei yoma namwanamwa hesabadi, doha tamowai hekadiyao yodi laulau. Kai meta Yaubada yona hetamali tamowaidi, unai ede Keliso yona gigibwaliyena yo Yaubada matanaena ka hedehedede. Yoma hedehedede ne se dudulai.

3

¹ Hage idohagi, bena ka hetubu'uyo na ka bom ka hedehedesae'uyoigai kalimiuyena? Nige! O

bena doha tamowai hekadiyao yodi laulau ne, ede taba kabahededehesaegai pepwana kulikulina ka baheidi na ka laowa kalimiuyena o ka kaibwadaigomiu na yomai kwa kulidi? Nigeikalikalili!

² Na komiu meta kai nuwamai ta udiyedi doha yoma pepwa kulikulidi ede, na tamowai maudoidi se hasilidiko ede kabidi se kata. ³ Na komiu meta yoma paisowa ta kaniyona ede, unai tamowai kwa hekitadi meta komiu pepwa kulikulina Keliso unai ye laoma, nige inikiyena ye kuli, na Yaubada maumaulina Yaluwana unai, nige kabakulikuli wekuna unai ye kuli na tamowai nuwadi udiyedi ye kulidi.

⁴ Nuwatu maudoidi ta udiyedi meta ka nuwabayao Keliso debanaena Yaubada matanaena. ⁵ Yoma nuwabayao ta kaniyona ede nige bena ka bom yoma sonoga, na Yaubada ye hesonogagai na ka paisowanamwanamwa. ⁶ Iya ye hesibasibagai na ka hemala talam hauhauna yona taupaisowa. Nige talam kulikulina beyabeyana wa, na talam Yaluwa unai ye laoma, matauwuwuna talam kulikulina beyabeyana meta tamowai ye heboitadi, na talam Yaluwa unai ye laoma meta mauli ye mosei tamowai udiyedi.

Talam hauhauna yona didiga saesaena

⁷ Laugagayo hekasadi beyabeyadi weku tabatabadi udiyedi se kulidi ne, iya boita taulaeyamana, iyamo ye paisowa ne meta ma didigana. Unai Isalaela tamowaidiyao nige gonowadi taba bena Mose kana kao wa se kaikewai, matauwuwuna ede ye didigakalili, iyamo didigana ne meta ye taukwadalele ye

laulau. ⁸ Na talam hauhauna paisowana Yaluwa unai ye laoma ne meta kabo ye didigakalili. ⁹ Taba talam beyabeyana paisowana ne iya tamowai tauhededehegiludi na ye didiga, meta ta nuwatulobai ede kita yoda talam hauhauna paisowana ne iya tautolehedudulaida Yaubada unai, meta ye didigakalili. ¹⁰ Matawuwuna ede huya bagubagunana unai ginauli saha ye didiga wa ta hekaigonogonowai didiga saesaekalilina ta unai meta huya ta unai iya nige didigana hesau. ¹¹ Na ena taba talam beyabeyana paisowana ne ma didigana na iya ede ye taukwadalele ye laulau meta ta nuwatui ede ginauli saha miyamiyahaina ne meta kabo ye didigakalili.

¹² Talam hauhauna ne nuwabayao ye haiyama, unai talam hauhauna paisowana ka ginauli ma nuwabayaomai. ¹³ Kita meta nige doha Mose iya kana kao ne kaleko unai ye koigudugudu na unai kabo Isalaela tamowaaidiyao nige gonowadi kaodidigana ye taukwadalele ye laulau wa se kitakita. ¹⁴ Iyamo tamowai wa nuwadiyao meta se masigili ye laoma teina mayadai ta unai. Na huyana talam beyabeyana wa se hasiligabaei meta sola koigudugudu kalekona wa iya ede ma miyana, na Keliso mo gonowana kabo ye haigabaei. ¹⁵ Hinage teina mayadai ta unai, ena Mose yona kulikuli se hasili, meta koigudugudu kalekona wa nuwadiyao ne ye koiguduguduidi. ¹⁶ Na ena kaiteya ye kitalau Guiyau unai, meta koigudugudu kalekona wa kabo ye haigabaei. ¹⁷ Guiyau meta Yaluwa. Na haedi Guiyau Yaluwana ye miya meta yailihai ede

menai. ¹⁸ Na kita kaiteyadi kada kao ta nige kadi koigudugudu meta kita maudoida Guiyau yona didiga tauhemasalahana. Kita meta ye buida ta lau kana kao ta hai yona didiga saesaena nige kana siga ne unai, yona kabalaoma ede Guiyau, iya meta Yaluwa.

4

Paulo ye tolobayao yona apostolo paisowana unai

¹ Yaubada yona katekamkamna unai ede teina paisowa ta ka hai na nige ka nuwabasabasa. ² Ede miyamiya wadawadamdi yo nuwamwadimwadinedi ka hekaiyawasidi, nige hededenpolupo ka hepaisowadi o Yaubada yona hedehedede ka tolebuidi. Na Yaubada matanaena kai hedehedede mamohoina ta ka tolehemasalaha na unai tamowai maudoidi se kitagai meta kai tauhedededemamohoi. ³ Na ena taba wasa namwanamwana ka lauguguyaei ta nige ye masalaha meta tamowai se laulau boita helabuina hesabana ne, siya kalidiyena nige ye masalaha. ⁴ Teina kaiyaulina ta yaubadana meta nige tausunuma tamowaidi matadiyao ye hegibugibudi, unai nige gonowana Keliso didigana wasana namwanamwana dawayana se kita, meta iya Yaubada kana kao mamohoina ede. ⁵ Na kai meta nige ka bom wasamai ka lauguguyaei, na Yesu Keliso wasana, iya ede Guiyau. Na kai meta Yesu debanaena ka hemala yomi heyayai tauhaidi. ⁶ Yaubada tanoubu ta ye hetubu na ye hedede ye wane, “Daway bena masigili unai ye sinapesama”, na yona dawayan

ye hesina nuwada ta udiyedi. Unai nuwasibasiba dawayana ye haiyama na Yaubada didigana Keliso kana kao unai ne ta nuwatulobai.

⁷ Na teina wasawasa ginaulidiyo kai kalimaiyena ta meta doha gulewa bwatano unai se ginaulidi ne kalodiyena. Ye hemasalahalaha ede teina gigibwali saesaekalilina ta meta Yaubada unai ye laoma na nige kai kalimaiyena ye laoma. ⁸ Pilipili teha maudoina unai se laoma, iyamo nige se koikesikesigai. Ka nuwapwanopwano, iyamo nige ka nuwabasabasa. ⁹ Se kabihenahenayaigai, iyamo Guiyau nige ye laugabaeigai. Se koiheguligai, iyamo nige se hetatagwaligwaligai. ¹⁰ Huya maudoina Yesu yona boita taumai ta udiyedi ka bahei na ka sae yo ka dobi, na unai kabo hinage Keliso yona mauli bena taumai ta udiyedi ka miyahemasalahalaha. ¹¹ Matauwuna kai taumau-mauli na Yesu hesabana huya maudoina kabo se moselaegai boita unai, na unai kabo yona mauli ne ye masalahalaha taumai kabo se pwasa ta udiyedi. ¹² Unai, boita ede ye paipaisowa kalimaiyena, na kalimiuyena meta mauli ye paipaisowa.

¹³ Doha kulikuli tabuna unai se kuliako wa,
“Ya kawamamohoi ede ya hedehedede.” (Same
116:10)

Tenem sunuma kesegana ne unai ede kai hinage ka kawamamohoi na unai ka hedehedede. ¹⁴ Matauwuna ede kabina ka kata meta Guiyau Yesu boita unai na tauhetolo'uyoina wa, iya hinage kabo ye hetolo'uyoigai na Yesu maidamai yo komiu kabo ye hemasalahalaeida iya kalinawai. ¹⁵ Ginauli maudoidi ta meta komiu yomi namwanamwa hesabadi, na unai kabo Yaubada

yonakabinamwa ye lau bodalakilaki ye haidi na hekana ye hai'uyoidi. Unai kabo lautokilakilaki yo hedebasae ye sae Yaubada unai, na Yaubada didigana ye laki ye lau.

¹⁶ Tenem debanaena ede nige gonowana ka nuwabasabasa. Kwa kitagai meta taumai ta yodi namwanamwa yo yodi bayao se gehe se laulau, iyamo yaluwamai ta meta hehauhau se lobalobaidi mayadai kesega kesega udiyedi.

¹⁷ Matauwuwuna huyakubwakubwa udiyedi pilipili gagilidi ta lobalobaidi ne udiyedi meta kabo yoda didiga miyamiyahaina ta lobai na iya meta ye saekalili. ¹⁸ Unai tabu ta kitakitalau ginauli saha ta kitakitadi ne udiyedi na bena ta kita-lau ginauli saha nige ta kitakitadi ne udiyedi. Matauwuwuna ede ginauli saha ta kitakitadi ta meta huyakubwakubwa mo ginaulidiyao, na ginauli saha nige ta kitakitadi ne meta siya ginauli miyamiyahaidi.

5

Galewa ne unai Yaubada kabo tauda hauhaudi ye haidima

¹ Kabina ta kata ede ena teina kaiyaulinanumanata ye tatagwaligwali meta yoda kabamiyanumana hauhauna miyamiyatatahitahina ede galewa ne unai. Numa ta meta nige tamowainimadiyena se ginauli, na Yaubada kabo ye haiyama. ² Na kamkamna udiyedi sola ta lepalepa, ede yoda nuwanuwatulakilaki metataba galewa ne unai yoda kabamiya wa se heluwuida doha kaleko. ³ Kaniyona ede, ena ta luwui meta taba nige se lobaida ma taugaibuda.

⁴ Huyana kita sola teina kabamiya numana ta unai, ede ta lepalepa yo ta kamkamna. Kaniyona ede nige ta henuwa bena ma taugaibuda, na taba galewa kabamiyana ne unai se heluwuida. Teina unai mauli nige kana siga kabo tauda ye laulau boita hesabana ta ye suma. ⁵ Na Yaubada iya meta taukabinonohaida mauli miyamiyahaina hesabana na Yaluwana ye tole kalidawai na ye hemamohoiyei ede ginauli hekadiyo meta sola kabo se laoma.

⁶ Tenem debanaena huya maudoina kita nuwada se bayao yo kabina ta kata ede teina tauda ta unai yoda huyamiya mayadaidi ta udiyedi meta kita Guiyau kalinawai ta kedaloha.

⁷ Matauwuna kita meta sunumaena ta miyamiya na nige ta kitakitalau ginauli saha ta kitakitadi ta udiyedi. ⁸ Unai nuwada se bayao na yoda henuwalakilaki ede taba tauda ta ta laugabaeidi na ta lau yoda kabamiya mamohoina unai Guiyau kalinawai. ⁹ Unai teina tauda ta sola udiyedi ta miyamiya o ta laugabaeidiko, iyamo yoda nuwanuwatu lakilakina ede bena iya nuwana ta henamwa. ¹⁰ Matauwuna ede maudoida kabo ta masalahalau Keliso yona kabahekasa kabatulina unai, na kesegakesega tauna ta unai ye miyamiya wa na saha ye ginaginaulidi ne, namwanamwadi o yababadi, kabo maisadi ye haidi.

Tolehedudulai yo kao hauhauna

¹¹ Na kai meta Guiyau matausina kabina ka kata, unai ka kaipate na tamowai ka nuwakoidi. Kai kama kao Yaubada unai meta se masalahakalili, na yogu henuwalakilaki taba

komiu yomi nuwanuwatu ne udiyedi hinage se masalaha. ¹² Kai meta nige bena ka kaipate taba kalimiuyena ka hededetausae'uyoigai, na ka henuwa bena nuwanuwatu hesau ka leyawa na debamaiyena komiu kwa hededesaesae. Tamowai hekadi ginauli saha masamasalahadi se kitadi meta yodi kabanuwasaesae, na tamowai nuwana kana kao meta nige kabina se kata. Na ka henuwagomiu bena gonowana tamowai ne yodi hedehedede buina kwa moseidi. ¹³ Ena yoma miya yo yoma hedehedede kadi kao doha ka yauyaule, temeta ne meta Yaubada hededetausaeina hesabana. Na ena kai ka hedehedede ma nuwadudulaimai, meta temeta ne komiu yomi namwanamwa hesabana. ¹⁴ Matauwuwuna Keliso yona gadosisi iya ye lauheliligai, kaniyona ede ka nuwatulobai meta tamowai kesega ye boita tamowai maudoidi hesabadi, ede tamowai maudoidi hinage se boita. ¹⁵ Na tamowai maudoidi hesabadi ye boita, na yona nuwatu meta taumaumauli maudoidi ne taba tabu yodi mauli ne se miyaeidi se bom mo hesabadi, na bena se miyaeidi Keliso hesabana, iya hesabadi ye boita na Yaubada ye hetolo'uyoi.

¹⁶ Unai teina huya ta meta nige gonowana tanoubu ta nuwanuwatuna unai tamowai hesau ta kitahekasa. Doha beyabeyana Keliso yoda kitahekasanra meta tanoubu ta nuwanuwatuna unai, iyamo teina huya ta tenem nuwanuwatu ne ta hekaiyawasiyako. ¹⁷ Tenem debanaena, ena tamowai hesau iya Keliso yona, meta iya ye hemala tamowai hauhauna. Mauli beyabeyana wa ye laoko na mauli hauhauna ye haiyako.

¹⁸ Teina mauli hehauhauna maudoina ta meta Yaubada unai ye laoma, iya Keliso debanaena ye tolekesegaida iya kalinawai, na tamowai toletolekesegaidi Yaubada kalinawai paisowana ye haiyama kalidaena. ¹⁹ Na Yaubada iya Keliso unai na kaiyaulina ta tamowaidiyao ye toletolekesegaida iya kalinawai na yodi yababa nige udiyedi ye nuwanuwatulau na ye haidi se patulau iya kalinawai, na tamowai toletolekesegaidi Yaubada unai hedehededena ye haiyama kalimaiyena bena tamowai ka hekatadi. ²⁰ Unai kai meta Keliso wasana tauwasaduwaiyeina, Yaubada ye hepaisowagai yona tauhedededede. Na Keliso hesanaena ka kaikaibwada bena kwa patulau Yaubada kalinawai. ²¹ Keliso iya nige yona yababa, na Yaubada ye hai ede ye tolelaei yababa unai kita hesabada, na iya debanaena kita ta laoma ta dudulai Yaubada matanaena.

6

¹ Kai meta Yaubada yona hali taupaisowa, ka kaibwadaigomiu taba tabu Yaubada yona kabinamwa ne kwa haigaibui na nige kaniyona.
² Matauwuwuna iya ye wane,

“Yogu kabinamwa mahanagan dudulaina unai ede
 ya lapulaowa,
 na gilihai mayadaina unai ede ya saguigo.”
(Aisaiya 49:8)

Kwa kita ne, teina ta meta Yaubada yona kabinamwa mahanagan ede, teina ta meta Yaubada yona gilihai mayadaina ede.

*Paulo ye hemasalahah'uyoi meta iya apostolo
mamohoina*

³ Kai meta nige tamowai hesau yona kabakalabesibesi ka tole, kaniyona ede nige ka henuwa bena yoma paisowa ta se kawayababaei.
⁴ Na kai Yaubada yona heyayai tauhaidi, unai ka hemasalahagai yoma laulau maudoidi udifyedi meta yoma paisowa se dudulai: Yoma tolobayao unai, pilipili yo polohe yo hekamkamna udifyedi, ⁵ se bibigai, se tolegai numatutugudu unai, taukouyalayalakalili bodana luwadiyena, paisowa se bayao, nige keno namwanamwadi, yo hasali luwadiyena, ⁶ nuwamaiyao se a'a, yoma sonoga, yoma nayatautaubiga, yoma kabinamwa, Yaluwa Tabuna kalimaiyena, yo yoma gadosisi mamohoina unai, ⁷ hedehedehemasalahamamohoidiyao udifyedi, Yaubada yona gigibwali unai, yoma iyala gogodiyao nimakahatu yo seuseulimai ne udifyedi, ** siya ede yoma miyamiya dudulaidi, ⁸ tamowai se hekasisiyeigai o se hedededobidobiyeigai, wasamai se heyababadi o se henamwadi. Hedehedede mamohoidi ka hedeheddededi, iyamo se hedede ede kai taukailupolupo. ⁹ Kabimai se kata, iyamo se hedede'uga'uhalaigai. Huya ye bado boita ka hanahanawui, iyamo sola ma miyamai. Se bibigai, iyamo nige se koihemwaloigai. ¹⁰ Se hedede bena nuwamaiyao se kamkamna, iyamo huya maudoina ka gwaugwauyala. Se hedede

** **6:7:** Iyala gogodiyao nimakahatu yo seuseulimai ne udifyedi: Heyaheyasoni ne Loma yodi tau'iyala yodi kaba'iyala gogodiyao, nimakahatudi unai wamali o kelepa, na nimaseuseulidi ne unai yesi.

bena ka deha, iyamo Yaubada sunumana unai tamowai ka hegogodi. Nige saha hesau kai yomai, iyamo sunuma ginaulidiyao maudoidi meta ka tanuwagaidi. *[Laulau maudoidi ka hekalodi wa udiyedi ka hemasalahagai meta yoma paisowa se dudulai.]***

¹¹ Kolinito tamowaidiyao, ka hedehededenamwanamwako kalimiuyena yo nuwamaiyao ka sokediko kalimiuyena. ¹² Kai yoma gadosisi komiu yomiu meta nige ka kabihekahinidi, na iyamo komiu yomi gadosisi yomai meta kwa kabihekahinidi. ¹³ Unai saha ka ginaulidiyo kalimiuwai hinage bena kwa ginaulidi kalimaiwai. Ya hedehedelaowa ta meta doha ya hedehedelau natuguwao mamohoidiyao udiyedi ya wane, komiu bena hinage nuwamiyao kwa sokedi kalimaiyena.

Yaubada maumaulina yona Numa Tabuna

¹⁴ Tabu kwa haihaisagusagu nige taukawamamohoi tamowaidiyao saha se ginaginaulidi ne udiyedi. Idohagi, gonowana miyamiya namwanamwadi yo miyamiya yababayababadi se laomakesega? Gonowana dawayo yo masigili se miyakesega? ¹⁵ Gonowana Keliso yo Beliyela talam kesega se ginauli? Idohagi, gonowana taukawamamohoi yo nige taukawamamohoi yodi nuwanuwatu kesega? ¹⁶ Gonowana Yaubada yona Numa Tabuna yo koitau yodi talam kesega

** **6:10:** Laulau maudoidi ka hekalodi wa udiyedi ka hemasalahagai meta yoma paisowa se dudulai: Teina hedehedede ta meta nige lausoiso 10 unai Paulo ye kuli, na teina meta lausoiso 4 tupwana na ka kuli'uyoi.

se ginauli na se laomakesega? Nigele! Na kita meta Yaubada maumaulina yona Numa Tabuna. Iya ede doha Yaubada ye hedede ye wane,
 “Yau kabo maidaguwao ka miya
 yo luwadiyena ya sae yo ya dobi.
 Yau kabo siya yodi Yaubada
 na siya kabo yau yogu tamowai.” (*Lewitikasi 26:12*)**

17 Tenem debanaena Guiyau ye wane,
 “Tamowai ne kwa pesagabaedi
 na kwa tolehesuwalagomiu.
 Tabu kwa kabilau ginauli bikibikidiyao udiedydi,
 kabo gonowana ya haigomiu.” (*Aisaiya 52:11*)**

18 Yo ye wane,
 “Yau kabo ya hemala tamamiu yo komiu kabo
 kwa hemala natuguwao,’
 teina ta Guiyau Gigibwali Saesaekalilina yona
 hedehedede.” (*2 Samuwela 7:14, 7:8*).

7

1 Na kehaguwao, teina hededehe sunuma ta ta haidiko, unai ginauli saha siya tauda yo yaluwada se hebikidi meta bena ta haigabaedi na yoda miyamiya bena se dudulai na ye laki ye lau, matauwu wuna ede Yaubada ta hekasisiyei.

Ekalesiya se nuwabui na unai Paulo se heg-wauyala

** **6:16:** Nuwanuwatu ta meta hinage Yelemayia 32:38 yo Hesekiyela 37:27 udiedydi se kuli. ** **6:17:** Nuwanuwatu ta hinage Hesekiyela 20:34,41 unai ye kuli.

² Ya henuwa bena nuwamiyao ne kwa sokedi hesabamai. Kai meta nige laupwano hesau ka ginauli tamowai hesau unai, nige tamowai hesau ka woyalaei yababa unai, nige tamowai hesau ka lupohai ka bom yoma namwanamwa hesabana. ³ Saha ya hedededi ta udiyedi nige bena ya hegilugomiu, na lahinaidi ya hededeyako meta komiu ede kai nuwamai ta udiyedi. Unai, ena ka maumauli o ka boita meta komiu ede maidamaiyao. ⁴ Yogu nuwabayao meta ye lakikalili kalimiuwai na ya hededehesaekaliliyeigomiu. Kwa hebayaokaliliyeigau na yoma pilipili maudoidiyao udiyedi yogu gwauyalala ta nige kadi sigasiga.

⁵ Matauwuna huyana ka lage Masedoniya unai meta nige yoma kaiyawasi hesau. Teha maudoidi udiyedi se hephilipiligai. Dagela ne udiyedi meta hekasiwolewole, na nuwamaiyao udiyedi meta matamatausi. ⁶ Na Yaubada meta taunuwanuwayababa nuwadiyao tauhededehtetaludi. Huyana Taitasi ye laoma kalimaiyena meta unai nuwamai ye hededehtetaludi. ⁷ Na nige bena yona laoma ne ye bom, na hinage ye hekatagai idohagi iya nuwana kwa hededehtalu, na unai nuwamaiyao ye hebayaodi. Yo hinage yomai ye hedehedede meta yomi henuwalakilaki ede taba kwa kitagau, yomi katekamkamna yau yogu, yo hesabagu kwa nuwanuwatukalili. Hedehedede ta ya lapuidi meta ya gwauyalakalili.

⁸ Nuwana yogu leta wa unai ya henuwayababagomiu, iyamo ye namwa mo ya

kuliwaya. Leta bagubagunana wa ya kuliwaya na mulinaena meta ya nuwakuhali, kaniyona ede yogu kulikuli wa kabo ye henuwayababagomiu. Na mamohoi ye henuwayababagomiu, iyamo kwa nuwayababa huyakubwakubwa mo. ⁹ Na teina mahana ta unai meta ya gwauyala, nige bena ya henuwayababagomiu, na kaniyona ede yomi nuwayababa ne ye woyaigomiu kwa lau kwa nuwabui. Na nuwayababa ye henuwabuigomiu wa meta Yaubada yona henuwa, unai yoma leta wa nige gonowana ye heyababagomiu. ¹⁰ Yaubada debanaena na nuwayababa ta hekalodi meta unai nuwabui ye haiyama na ye woyaida ta lau kabihemauli ta lobai na unai nige kabanuwakuhali hesau. Na kaiyaulinna ta debanaena nuwayababa ta hekalodi ne debadiyena kabo boita ta lobai.

¹¹ Yaubada yona nuwatuyena kwa nuwayababa, na unai namwa saha kwa lobaidi ne sola kwa kitadi. Ye hekatagomiu na ma nuwamamohoimiu yomi miyamiya kwa hedudulai'uyoidi. Gilu ne udiyedi kwa hekaihaleigomiu, yo Yaubada matausina ye laki kalimiuyena. Hinage kwa nonohakalili bena yababa tauginaulina wa kwa tolehedudulai. Yo hinage ginauli maudoidi ne udiyedi ede komiu kwa hemamohoyeigomiu meta yababa tauginaulina wa yona laulau wa unai nige kami gilu hesau.

¹² Bwagana ya kulikulilaowako kalimiuwai, iyamo yogu kulikulilaowa ne nige bena

kaiteya iya yababa ye ginauli wa^{**} hesabana yo hinage nige kaiteya iya yababa unai ye hekamkamna ne hesabana, na ya kulikulilaowa ne kaniyona ede taba Yaubada matanaena na yomi mose'uyoigomiu kalimaiyena ne kabo kwa bom kwa kitadi. ¹³ Ginauli maudoidi ta debadiyena ede ka nuwabayao. Yo hinage huyana Taitasi ka kita meta ye gwauyala ede kai nuwamaiyao se namwakalili matauwuwuna ede komiu maudoimiу iya nuwana kwa henamwa. ¹⁴ Huyana sola nige ye dalahai ye laowa meta iya kalinawai komiu ya hededesesaekaliliyeigomiu, na komiu meta nige kwa hemwadinegau [*kaniyona ede yogu hedehedede wa kwa hemamohoiyei.*] Ginauli maudoidi ka hededediko kalimiuyena wa meta mamohoi, na gonogonowana doha hinage yoma hededesaesae hesabamiу Taitasi unai wa ede se mamohoi. ¹⁵ Na maudoimiу yomi kawakabi yo yomi hailobaina ma matausimiу yo ma tabutabubumiу wa huyana ye nuwatuidi meta yona gadosisi komiu hesabamiу wa kabo ye lakikalili kalinawai. ¹⁶ Nuwagu ye namwakalili ede gonowana yogu sunuma maudoina ya tole kalimiuyena.

8

Yelusalema unai ekalesiya kabasaguidi

¹ Kagu kahao, ka henuwa bena Yaubada yona kabinamwa ye moseiyako teha Masedoniya dubudiyao udiedyi wa taba kabina kwa kata.

^{**} **7:12:** Kaiteya iya yababa ye ginauli wa: tamowaina ne wasana ku hasili 1 Kolinito 5:1unai.

² Yodi pilipili lakiłakidiyao udiyedi meta se gwauyalakalili na yodi deha udiyedi ye hegwauyaladi na se kaikainauyakalili. ³ Na ya hededehemasalahal ede se kainauya meta ginauli saha gonowana se kainauyaedi wa se moseidi yo hinage ginauli saha se kainauyaedi wa kewadi ne udiyedi se koihewata'uyoidi. Ginauli maudoidi ta se ginaulidi meta siya se bom yodi nuwatalamyena se ginaulidi, ⁴ na se kaibwadakaliliyeigai bena taba talam ka moseidi na se haisagusagu Guiyau yona tamowai [*Yelusalema udiyedi*] wa kalidiyedi. ⁵ Yo saha se ginauli wa meta ye saekalili na kabot kai ginauli saha ka nuwatuidi wa, na bagubaguna siya se bom se mose'uyoidi Guiyau unai na kabot Yaubada yona nuwatuyena se mose'uyoidi kalimaiyena. ⁶ Unai ka hededekeibwadakalili Taitasi unai, iya yomi haisagusagu paisowana ta tauhetubuna, unai taba ye laowa kalimiuyena na yomi haihaisagusagu paisowana wa kwa hegehegabaei. ⁷ Na komiu meta kwa namwakalili ginauli maudoidi udiyedi, yomi sunuma unai, yomi hedehedede unai, yomi kata unai, yomi nuwayali unai yo hinage gadosisi ka hekatagomiu ne unai. Hinage bena kwa namwa haisagusagu paisowana ne unai.

⁸ Nige bena ya lauheliligomiu, na ya henuwa taba yomi gadosisi yona mamohoi ya kita, unai tamowai hekadi yodi nuwayali haisagusagu unai ta udiyedi ya hekaigonogonowaeigomiu. ⁹ Matauwuna yoda Guiyau Yesu Keliso yona kabinamwa wa meta kabina kwa kata. Iya ye gogokalili, iyamo komiu hesabamiu ede ye

hemala deha tamowaina, na yona nuwatu bena iya yona deha ne debanaena komiu kabo [*galewa gogodiyao udiyedi*] kwa gogo.

¹⁰ Na teina hekasa ta unai yogu hededehehesiba-siba kalimiuyena ede teina: Bolimai ta laugabaei wa unai komiu meta tamowai bagubagunadi kwa haisagusagu. Na nige bena tenem mo unai, na komiu meta hinage hekasa ta unai taunuwayalibaguna. ¹¹ Unai yomi lobai saha kalimiuyena ne udiyedi yomi paisowa ne taba kwa hegehe, na teina kwa ginauli ne unai kabo yomi talam bagubagunana wa yo paisowa yomi hege-hegabaeina ne maidana gonogonowadi. ¹² Ena taba yomi nuwatalam mamohoina unai na yomi lobai saha kalimiuyena ne udiyedi kwa kainauya meta Yaubada ye kitahenamwadi, na nige ye nuwatukalili ginauli saha nige gonowana kwa lobaidi ne udiyedi.

¹³ Yoma nuwanuwatu ta meta nige bena tamowai hekadiyo mo sagu se lobai na komiu ka hepolohegomiu, nige! Na bena komiu yo siya ne gonogonowamiu. ¹⁴ Ede mahana ta unai ginauli se bado kalimiuyena, kabo unai gonowana kwa saguidi, na huya hesau hinage kabo kalidiyena ginauli hekadi se bado na unai se saguigomiu. Nuwanuwatuna ede taba komiu yo siya kabo gonogonowamiu. ¹⁵ Doha kulikuli tabuna unai ye wane, “Ena hesau kana mana ye tanohebado, meta nige gonowana kalinawai yona lobai ne se badokalili, yo ena hesau kana mana hisahisadi mo ye tanoidi meta yona lobai kalinawai ne nige se gagilikalili.” *(Esodo 16:18)*

Haisagusagu paisowana bena se ginaulinamwanamwaei

¹⁶ Yaubada ya lautokiyei, matauwuwuna komiu nuwanuwatumiu kaliguyena na nuwanuwatuna kesegana ta meta Yaubada ye tole Taitasi nuwana ne unai. ¹⁷ Debanaena ede Taitasi meta yoma hedehedede ta ye kawanamwanamwaei na yona henuwalakilakiyena ye laowa kalimiuyena ye bom yona nuwayaliyena. ¹⁸ Ka hetamaliyawa ta meta kana kaha hesau maidana, iya meta se hededetausaei dubu maudoidi ta udiyedi kaniyona ede yona paisowa wasa namwanamwana ta debanaena. ¹⁹ Hinage tamowai ta meta dubu siya se kaisunuwai ede ye saguigai na maidamai kainauya ka bahei ka lau. Teina paisowa ta bena ka ginaulinamwanamwaei na unai kabu hededetausae ye lau Guiyau unai, yo hinage yoma nuwayali mamohoina haisagusagu unai wa ka hemasalah. ²⁰ Ka henuwa bena kainauya lakilakina kitahetetena paisowana ne hededeheyahayababana ka kaihaleidi, ²¹ matauwuwuna ka kaipatebayao bena yoma paisowa ka ginaulihe-dudulaidi, nige bena Guiyau ye bom mo ye kitagai, na tamowai hinage se kitagai.

²² Na taudi labui ka hetamalidiwa ta meta hinage kabu kama kaha hesau maidadi, iya meta miya maudoina udiyedi ye hemamohoeyei kalmaiyena meta sunuma ta unai ye kawamamo-hoikalili yo hinage ye nuwatalamkalili. Kaniyona ede komiu debamiuyena na yona nuwabayao ne ye laki. ²³ Taitasi meta iya taupaisowasaguigau yo yogu halitaupaisowa komiu luwamiuyena, na kada kahao labui ta siya meta dubu hesadiyena

taupaisowa yo Keliso hedebasaena se helaki'uyoi.
²⁴ Tenem debanaena teina tamowai ta kalidiyena
 bena yomi gadosisi ne kana kao kwa hemamo-
 hoiyei yo yoma hededehehesaegomiu ne kaniyona
 kwa hemasalaha kalidiyena, unai kabu dubu
 maudoidi se kita.

9

¹ Yomi haisagusagu ye lau Yaubada yona tamowai Yelusalema udiyedi wa hedehededena taba tabu yomiu ya kulikuli'uyo. ² Matauwuna ede kabimiu ya kata meta kwa nuwayalikalili bena kwa haisagusagu, na saha kwa ginauli wa unai meta ya hededetausaeigomiu Masedoniya kalidiyena, ede bolimai ye laoko wa unai meta komiu Akaiya tamowaidiyao kwa nonohako bena kwa haisagusagu na yomi kitahenuwana wa unai ede tamowai hekadi ye henuwahesaeidi, ede se henuwa bena se haisagusagu. ³ Na kada kahao ya hetamalidi kabu se laowa ta meta bena unai kabu yoma hededetausaeigomiu nuwatu ta debanaena wa tabu se lobaidi meta nige kaniyona, na bena unai kwa nonoha, doha komiu hedehededemiu ya heddedediko wa. ⁴ Matauwuna ena Masedoniya tamowaidiyao maidaguwao ka laowa na se lobai ede nige kwa nonoha, yoma hedehedede wa debanaena ede kabu ka mwadine, na komiu kabu kwa mwadinekalili. ⁵ Unai ya nuwatui ye namwa ede kada kahao ta ya kaibwadaidi na se baguna se laowa kalimiuwai na yomi haisagusagu kainauyana kwa hededehehesunumagaiko wa kabi-nonohaina kwa hegehe. Kabo ye nonoha na ye

hemala yomi nuwatalam kainauya, nige bena kai yoma tuyowuigomiu na unai kwa kainauya.

Taba kwa kaikainauya ma nuwakohihaimiu

⁶ Hedehehedede ta taba kwa nuwatui: Ena tamowai hesau like hisa mo ye kumaidi meta ke likeli unai kabo kaniyodi hisa mo ye lobaidi, na ena like se bado ye kumaidi meta kabo kaniyodi se bado ye lobaidi. ⁷ Tamowai kesegakesega bena ye bom nuwana unai ye hineli saha kabo ye kainauya, na tabu bena kowa nige yom nuwatalam o tamowai hesau yona lauheliliyena na kainauya ne ku tole, kaniyona ede taukainauya ye kainauya ma nuwagwauyalana ne meta Yaubada iya ye gadosisiyei. ⁸ Na Yaubada gonowana kainauya maudoidi ye hebadodi kalimiuwai, ede gonowana ginauli maudoidi udiyedi yo huya maudoina ginauli maudoidi kwa henuwadi wa siya ede kalimi uwai, na unai kabo gonowana yomi haisagusagu ye lakikalili tamowai hekadiyo kalidiwai. ⁹ Doha kulikuli tabuna unai se kuliya se wane,

“Iya yona kainauya ye mosegabaeidi deha tamowaidiyao udiyedi

na yona miyamiya dudulaidi se miya se lau ee
nige kadi siga.” *(Same 112:9)*

¹⁰ Unai, Yaubada iya like ye moseidi taupaisowa ne udiyedi yo pwalawa ye moseidi kadi kai, iya hinage kabo like ye haidiwa yo yomi sanala likediyao ye hebadodi na yomi miyamiya namwanamwadi ne kabo ye helakidi. ¹¹ Yo teha maudoina udiyedi kabo ye hegogogomiu na unai kabo hekasa maudoidi ne udiyedi gonowana kwa kaikainauya na yomi kainauya se laoma

kalimaiyena na ka mosegabaeidi tamowai
udiyedi na tenem unai ede lautoki se mosei
Yaubada unai.

¹² Unai teina haisagusagu kwa ginaulidi ta meta
nige bena Yaubada yona tamowai yodi deha
kabasaguidi mo ye bom, na hinage kabu boda
yodi lautoki se mosei Yaubada unai. ¹³ Na hais-
agusagu kwa ginauli wa unai, ede kwa bom kwa
hemamohoiei'uyoigomiu tamowai kalidiyena,
kabu Yaubada se hedebasaei yomi kawakabi
yo Keliso wasana namwanamwana yomi hed-
edehemasalahana yo yomi kaikainauya siya ka-
lidiyena yo tamowai maudoidi udiyedi wa de-
badiyena. ¹⁴ Na yodi tapwalolo hesabamiu
ne udiyedi nuwadiyao kabu se tuudi se laowa
kalimiuyena, matauwuna ede kabinamwa sae-
saekalilina Yaubada ye haiyawa kalimiuyena.
¹⁵ Lautoki ye lau Yaubada unai yona kainauya
saesaena wa debanaena!

10

*Guuyau kaiteya ye kawanamwanamwaei meta
iya yona taupaisowa namwanamwana ede*

¹ Keliso yona nuwadobidobi yo taubiga udiyedi
yau, Paulo, ya kaibwadalakilaki kalimiuwai.
Na [kabina ya kata meta yomi hedehedede
kwa wane] huyana yau maidamiu meta ya
hededebigabigalaowa kalimiuwai, na huyana
yau teha hesau unai ede yogu hedehedede ya
hebayaodi kalimiuwai. ² Ya kaibwadaigomiu ede
ena huyana ya laowa meta tabu kwa muyowuigau
na yogu hedehedede ya hebayaokaliliyeidi
kalimiuwai. Iyamo ya nuwatui ede kabu ya

hededebayaolau tamowai hekadiyo ne udiyedi, siya yodi nuwatu meta bena kai kaiyaulina ta nuwanuwatudiya o udiyedi ka miyamiya. ³ Mamohoi, kai kaiyaulina ta unai ka miyamiya, iyamo kai meta taba nige ka iyala doha kaiyaulina ta tamowaidiyao. ⁴ Matawu wuna yoma kaba'iyala madadiyao meta nige siya kaiyaulina ta yona kaba'iyala madadiyao. Na kaba'iyala madadiyao ta meta Yaubada yona gigibwaliyena se gigibwalikalili na udiyedi kab o tamowai yodi kabatolo bayabayaodi ka hetatagwaligwalidi. ⁵ Na haikawayagala yo kaokaolupolupo se kaipate bena tamowai se hetataguduguduidi tabu Yaubada kabina se kata, na nuwasaesae nuwanuwatudi maudoidi ne kab o ka hekaiyawasidi. Hinage nuwanuwatu maudoidi ka kabihekahinidi na ka hekawakabidi se laoma Keliso unai. ⁶ Ena taba komiu yomi kawakabi se namwakalili, meta ka nonohakalili na taukawayagala yodi miyamiya yababadi maudoidi debadiyena kab o ka hekilainodi.

⁷ Komiu taba ginauli masamasalahadiyao mo kwa kitadi!** Ena taba tamowai hesau ye bom ye hedede'uyoi meta iya Keliso yona, taba ye nuwatulobai meta kai hinage Keliso yona, doha ede iya. ⁸ Guiyau gigibwali ye haiyama ne meta kabasaguigomiu na nige unai ka hetatagwaligwaligomiu. Ena taba debanaena na ya hededesae-saekalili meta unai [*ya hededemamohoi, ede*] nige

** **10:7:** Komiu taba ginauli masamasalahadiyao mo kwa kitadi: Kalina Giliki unai Paulo yona kulikuli wa hinage gonowana ta bui ede, Komiu meta ginauli kewadiyao mo kwa kaike waidi na udiyedi kwa hede hede dede.

yogu kabamwadine hesau. ⁹ Nige ya henuwa bena ya hematausigomiu yogu leta ne udiyedi. ¹⁰ Matauwuwuna tamowai hekadi se wane, “Yona leta hedeheddededi ne se polohe yo se bayao na tamowaina ne meta nige kitahenamwana hesau yo kalinana ne nige kaniyona.” ¹¹ Tamowaidi ne bena se nuwatulobai meta yoma huyamiyasuwala unai kao saha ka hemasalahya yoma leta ne udiyedi, huyana kai maidamiu kabo kao kesekesegana yoma kabikabigomiu ne udiyedi ka hemasalahya.

¹² Tauhedededobidobiyeigau ne se bom se hededetausaei'uyoidi. Na ena siya mamohoi tamowai saesaedi, meta kai taba nige ka hekaigonogonowaigai kalidiyena. Iyamo siya meta se bom mo se nowonowoi'uyoidi yo se bom mo se hekaigonogonowai'uyoidi. Teina unai se hemasalahya'uyoidi meta siya nige se sibasiba. ¹³ Kai meta nige gonowana kama sigasiga ka dikwai na unai ka hededesaesae, na yoma hededesaesae ne kabo ka tolekesekesegai Yaubada paisowa saha ye haiyama wa unai. Na yoma paisowa ta ye laowa ee kalimiuwai. ¹⁴ Yoma hededesaesae wa udiyedi meta nige ka hedededikwakalili, bena doha nige ka laowa kalimiuyena ne, iyamo kai meta tamowai bagubagunadi Keliso wasana namwanamwana ta ka bahei na ka laowa ee kalimiuyena. ¹⁵ Hinage kai meta nige kama sigasiga ne ka dikwai na ka lau tamowai hekadiyo paisowa se ginaulidi na udiyedi ka hededesaesae. Na yoma nuwanuwatu ede yomi sunuma ne kabo ye kini ye laki ye lau na yoma paisowa ka ginaulidi luwamiuyena ne

kabo hinage ye tadada ye laki ye lau. ¹⁶ Unai kabo gonowana ka laugabaeigomi na ka lau teha hekadiyo udiyedi wasa namwanamwana ta ka lauguguyaei. Matauwuna nige ka henuwa bena tamowai hesau yona tehaena paisowa se ginauliyako na debanaena ka hededesaesae.

¹⁷ Na

“kaiteya ye henuwa bena ye hededesaesae, ye namwa mo taba Guiyau saha ye ginaulidi ne debadiyena ye hededesaesae” (*Yelemayia 9:24*).

¹⁸ Matauwuna ede, tamowai ye bom ye hededesetausae'uyoi meta nige gonowana se hemamo-hoiyei, na ena Guiyau iya tamowai ye hededesetausaei, meta iya taupaisowanamwanamwa.

11

Paulo yona paisowa yo apostolo lupolupo yodi paisowaye hededehehemasalahadi

¹ Bena musamusana mo taba kwa nayatautaubiga na kwa lapulaoma na sola ya hededesetausae'uyoigau doha tauyauyaule ne. Sola kwa lapulaoma! ² Komiu hesabamiu ya nuwanuwatukalili, gonogonowana doha Yaubada. Matauwuna ya hededehe-sunumaeigomiuko Keliso unai yo iya ye bom mo kalinawai ya hededehepatugomiu na unai kabo ya tolehemasalahagomiu kalinawai doha hasala nuwanuwasupuna a'ana. ³ Na mwata lakilakina wa yona nuwatugilogilo unai ede Ewa ye lupohai, tenem unai ede ya matausi, unai tabu yomi nuwamamohoi yo yomi gadosisi a'ana bayabayaona Keliso hesabana ne unai na tamowai nuwamiu ne

se woyahesuwaladi. ⁴ Na taba tamowai hesau ye laowa kalimiuwai na Yesu lauguguyana ye lauguguyaei nige doha kai Yesu ka lauguguyaei ta, o taba yaluwa udoi kwa hai nige doha Yaluwa kwa hai'usei wa, o taba wasa namwanamwana udoi nige doha bagubagunana kwa hai'usei wa, iyamo tamowaidiyao ta udiyedi meta kwa nayatautaubigakalili. ⁵ [Taulauhekatalupolupo ne se bom se hededetausaedi bena] siya apostolo saesaekalilidi, na ya nuwatui ede yau meta nige ya dobikalili na kabo siya. ⁶ Yau nige se hekatagau bena tauhededehedede, iyamo sonoga ede kaliguwai, doha teha maudoidi udiyedi ka tolehemasalahananamwanamwaediko kalimiuwai.

⁷ Yau meta Yaubada wasana namwanamwana ya lauguguyaei kalimiuyena na nige maisana ya hai. Teina unai ya bom ya toledobidobiyei'uyoigau, na unai bena kabo komiu ya toleisinigomiu. Hage, kwa nuwatui tenem ne unai ya laupwano? ⁸ Dubu hekadi yodi haisagusagu kainauyadi ya haigaibuidi na ya haidi ne udiyedi kabo gonowana yomiu ya paisowa. ⁹ Na huyana yau maidamiu na ginauli saha hesau ya henuwa meta nige unai tamowai hesau ya hepolohe, matauwuna kada kahao Masedoniya unai taulaoma wa, siya se saguigau ginauli saha ya henuwadi wa udiyedi. Yogu hineli ya ginauliyako ede taba nige ya hepolohegomiu na saha ya hedededi ta meta kabo sola ya miyamiyawatanidi. ¹⁰ Teina ye hemala yogu kabahededesaesae. Kabina kwa kata meta Keliso wasana mamohoina ede kaliguwai. Na hinage ya hededemamohoi, taba nige gonowana tamowai

hesau teha Akaiya unai yogu hededesaesae ta unai ye hekaiyawasigau. ¹¹ Na idohagi? Bena nige ya gadosisiyeigomiu? Yaubada kabina ye kata meta ya gadosisiyeigomiu.

¹² Na yogu paisowa nige maisana ne meta sola kabo ya ginaginalui. Na teina unai kabo gonowana taulauhekatalupolupo ne yodi kabatolo ya koigwaligwalidi, siya se henuwa bena taba solasola hesau se lobai na ginauli saha se ginaulidi ne udiyedi se hededesaesae na kabo se hedede ede siya yo kai gonogonowamai. ¹³ Matauwuna tamowai doha teina meta apostolo lupolupodi yo taupaisowa laulaulupolupodi, na kadi kao se ginaulidi doha siya bena Keliso yona apostolo. ¹⁴ Na nige nuwapwanopwanona hesau, matauwuna Satani, iya hinage ye kaohaihai na ye hedede meta iya mala aneluna. ¹⁵ Unai nige gonowana ta siliyata ena taba yona taupaisowa se kaohaihai na se hedede bena siya miyamiya dudulaina yona taupaisowa. Na yodi mauli gehena ne unai meta saha se ginaulidi ne udiyedi kabo maisadi se haidi.

Paulo yona kamkamna hedehedede udiyedi ye hededesaesae

¹⁶ Ya hedede'uyo kalimiuyena: Tabu tamowai hesau yona nuwatu bena yau yauyaule. Na taba komiu yomi nuwatu ede doha tenem na kwa lapulapulau yauyaule udiyedi, ye namwa mo taba yau hinage kwa haigau kalimiuyena doha siya, na unai kabo hededesaesae gagilina hinage ya ginauli. ¹⁷ Teina ya bom yogu nuwabayao ta unai na ya hededesaesae ta meta nige ya hedehedede doha Guiyau ye hedehedede, na doha

yauyaule ye hedehedede. ¹⁸ Tamowai se bado meta buluma hekasadi yo hinelidi udiyedi se hededesaesae, unai yau hinage kabo ya hededesaesae. ¹⁹ Komiu kwa sibasibakalili, iyamo tamowai yauyauledi meta kwa gwauyalakaliliyeidi yo udiyedi kwa taubigakalili. ²⁰ Na komiu meta kwa taubigakalili tamowaigaibu udiyedi na kwa talamyeidi gonowana se haigomiu yodi heyayai tauhaidi, gonowana se lupohaigomiu na yomi gogo se haidi, gonowana se hepaisowagomiu na unai namwanamwa se lobaidi, gonowana se bom se toleisini'uyoidi, yo gonowana hinage debam ne se kaikaisoi.** ²¹ Saha se ginaulidi ne se nuwamwadimwadinekalili, unai nige yogu bayao gonowana taba bena ya ginaulidi.

Saha tamowai se nuwatuidi na udiyedi se hededesaesae, meta yau hinage gonowana udiyedi ya hededesaesae. Hage, sola musamusana taba ya hedehedede doha yauyaule. ²² Idohagi, siya Hebelu tamowaidiyao? Yau hinage! Idohagi, siya Isalaela tamowaidiyao? Yau hinage! Na idohagi, siya Abelahama kana isimilitao? Yau hinage! ²³ Idohagi, siya Keliso yona heyayai tauhaina? Yau meta yona heyayai tauhaina saesaena na kabo siya. Yogu hedehedede doha teina ne meta doha ya hedehededegaibu. Yau yona ya paisowabayaokalili na kabo siya, hesabana ya lau numatutugudu hegahegagili, se sapiheyaheyababakaliliyeigau, yo huya se badokalili meta ya lau boita ya hanahanawui. ²⁴ Ma

** **11:20:** Debam ne se kaikaisoi: Kalina Giliki unai Paulo ye kuli, se koipapaligomiu, na kaniyona ede tamowaina ne se hedededobidobiyei.

haligigi Dius yodi tauwoyawoya tamowaidiyao
 udiyedi sapisapi badona 39 ya haidi. ²⁵ Ma haiyona kaisapisapi kaikaiwana unai se koihemwa-hemwaloigau, ma kesega se lauwekuigau, ma haiyona yoma waga se hedunalapaidi, na boniyai kesega yo mayadai kesega gabwagaibu ne unai ya kulokulolo. ²⁶ Yugu kadau maudoidi ne udiyedi, kabamwaloi udiyedi ya lulau meta se bado. Sagasaga kabaitadi se nuwamatamatausi, iyamo ya lau. Tauhenahenayagudu se henayaguduigau, iyamo ya lau. Yugu hali Dius tamowaidiyao se kabihenahenayaigau, iyamo ya lau. Dagela tamowaidiyao se kabihenahenayaigau, iyamo ya lau. Magai lakilakidi udiyedi bena kabo se unuigau, iyamo ya lau. Balabala se nuwamatamatausi, iyamo ya lau. Gabwa unai kabo boita, iyamo ya lau. Yo kada kahao lopolupodiyao meta se hewaiunugau. ²⁷ Paisowa lakilakidi ya ginaulidi yo paisowa udiyedi kamnagu se yababa. Huya se badokalili nige gonowana ya keno. Hinage hasali yo gadomagu kamnadi ya lapuidi yo huya hekadiyo meta ya wohi. Huya hekadiyo meta nige yugu kabobo na ya gwaugwau. ²⁸ Na ginauli maudoidi ta luwadiyena na mayadai maudoina meta dubu maudoidi hesabadi ya nuwanuwatukalili. ²⁹ Ena kaiteya ye basabasa, idohagi, kabo basabasa kamnana nige ya lapui? Ena tamowai hesau se woyalaei yababa unai, idohagi, debanaena kabo nige gonowana ya kouyalayala?

³⁰ Na ena taba bena ya hededesaesae, meta kabo ginauli saha yugu basabasa ne tauhemasalahana wa debadiyena ya hededesaesae. ³¹ Yaubada, iya

yoda Guiyau Yesu Tamana, iya bena huya mau-doina ta nokonokoei, iya meta kabina ye kata yau nige ya laulaulupolupo.

³² [Yogu huyabasabasa mayadaina hesau meta] huyana yau Damaseko unai na yodi gabana, iya meta wasawasa Aletasi yona loina guninaena taupaisowa, na iya ye hedede ede Damaseko magaina lakilakina kawakedadiyao maudoidi se tologuduidi na unai bena kabo se kabihekahinigau. ³³ Unai magai ganana kewamolosina unai bosaena ya gelu na gana bolilapaina unai kagu kahao se hedalolodobiyeigau, ede ya wasabugabaeidi.

12

Paulo tautau ye kita yo yona basabasa ye hedehemalahadi

¹ Yogu hededesaesae ta udiyedi kabo sola ya hededesaesae. Bwagana yogu hededesaesae ta udiyedi meta taba nige saha hesau namwanamwana ya lobai, iyamo bena tautau saha ya kitadi yo saha Yaubada ye hemalahadi kaliguwai wa hedeheddede. ² Tamowai hesau kabina ya kata iya Keliso unai, na bolimai 14 se laoko wa unai meta se hai ye sae galewa hehaiyonana** ne unai, nige kabina ya kata tamowai ne meta tauna maudoudoina ye sae o yaluyaluwagaibuna ye sae, Yaubada ye bom

** **12:2:** Galewa hehaiyonana: Kalina Giliki unai se hedede galewa bagubagunana meta manuwa yo yalohi tehana, yo galewa helabuina ede mahana yo nawalai yo kipwala yodi kabasigisigi. Na galewa hehaiyonana meta Yaubada yona kabamiya.

mo kabina ye kata. ³⁻⁴ Hinage kabina ya kata ede tamowai ta se hai ye sae paladaisi, na tamowaina ne maudoudoina ye sae o yaluyaluwagaibuna ye sae meta nige kabina ya kata, Yaubada ye bom mo kabina ye kata. Menai nuwanuwatu se bado ye lapuidi meta nige gonowana tamowai yona nuwanuwatuyena ye hededehemahemasalahadi yo hinage nige se talamyei bena taba ye hedededi tamowai udiyedi. ⁵ Tamowai doha tenem meta kabo ya hededetausaei, na yau nige gonowana ya bom ya hededetausaeigau. Na saha kabo unai ya hededesaesae ede yogu basabasa ta. ⁶ Na taba ya henuwa bena ya hededesaesae meta yau kabo taba nige yauyaule, kaniyona ede yau kabo hedehedede mamohoidi ya hedededi. Na ya kabihekahini'uyoigau. Nige ya henuwa taba tamowai hesau ye nuwatuhesaegaibuigau, na taba yogu miyamiya yo yogu hedehedede ne ye kitasipwabagunaidi. ⁷ Na ginauli saesaekalilidi Yaubada ye hekitagau wa debadiyena na bena tabu udiyedi ya nuwasaesae, ede kadi laugudugudu Yaubada ye haiyama, unai Satani yona tautauwasa ye laolaoma na taugu ta kabahekamkamnana ye toletole. ⁸ Ma haiyona meta ya kaibwadadoudou Guiyau unai bena taba kamkamna kaliguwai ta ye haigabaeidi. ⁹ Na ye hededelaoma kaliguyena ye wane, "Yogu kabinamwa ta ye launamwanamwaeigo. Matawuwuna ede yogu gigibwali ta yona huyapaisowa dudulaina ede yom basabasa mahanagan." Tenem debanaena ede kabo ma gwaugwauyalakaliligu na yogu basabasa ta hedeheddedi udiyedi ya hededesaesae.

Kaniyona ede Keliso yona gigibwali bena ye miya kaliguwai. ¹⁰ Tenem unai Keliso debanaena ede huyabasabasa yo dila yo huya yabayababadi, yo hekamkamna yo pilipili huyadi udiyedi meta ya gwauyalakalili. Matauwuwuna ede, ena ya basabasa meta unai kabo Yaubada yona sagu unai ya bayao.

Hedede haisagusaguhekadiyo

¹¹ Yogu hedehedede wa udiyedi kagu kao meta doha yauyaule, na komiu yomi miya wa debadiyena ede doha tenem ya ginauli. Ye namwa mo komiu taba yau kwa hedede hesaegau, matauwuwuna ede yau meta nige ya dobikalili na kabo siya apostolo saesaedi ne, bwagana kabo kwa kitagau meta nige kaniyogu. ¹² Apostolo kabakitalobaidi ginaulidiyao ede hekihekinoi saesaedi, kabanoko ginaulidi yo laulau gigigibwalidi. Ginaulidiyao ta meta ma nuwabayaogu na ya ginaulidiko kalimiuwai. ¹³ Unai, Ginauli maudoidi ya ginaulidi dubu hekadiyo udiyedi ne meta maidamiyao gonogonowamiu. Na ginauli kesega mo, meta nige ya kaibwadamon kalimiuyena. Nuwana teina ta yogu kabatoledobiyeigomiu ede, taba kwa nuwatugabaei.

¹⁴ Teina ta meta ya nonohako kabo huya hehaiyonana ya kaitaumanaigomiu, na unai taba nige ya hepolohegomiu, kaniyona ede yogu laowa ne nige bena yomi gogo hesabadi, na komiu hesabamiu. Matauwuwuna ede wawayao gagilidi meta nige gonowana tama yo sina kadi yo yodi se gwaugogo, na tama yo sina bena natudiyao kadi yo yodi se

gwaugogo. ¹⁵ Teina unai kabo ma gwauyalagu na ginauli maudoidi kaliguyena ta ya hegehedu kalimiuwai yo hinage ya bom ya talamyeigau hesabamiu. Hage idohagi, ena yogu gadosisi kalimiuwai ta ya helaki'uyoi, bena kabo yomi gadosisi kaliguwai ne ye gagili?

¹⁶ Nuwana kwa hemamohoeyeigau ede mamohoi yau taba nige ya hepolohegomiu, iyamo kabo yomi nuwatu ede bena ya lupohaigomiu. ¹⁷ Idohagi, tamowai ya hetamalidi se laowa kalimiuyena wa meta yomi namwanamwa saha hesau se haigaibui yau hesabagu? ¹⁸ Taitasi ya muyowui ede ye laowa kalimiuwai, yo hinage kada kaha hesau meta maidana se laowa. Hage idohagi, Taitasi meta ye hepaisowagomiu yona namwanamwa hesabana? Nige gonowana, matauwuna kai meta yaluwa kesega unai ka paisowa yo nuwatu kesega ka hemuliwatani.

¹⁹ Tabu yomi nuwatu bena yoma hedehedede maudoidi ta udiyedi kai yomai ka laulaugudugudu. Kai meta Yaubada matanaena ka hedehedede doha siya Keliso unai tausunuma tamowaidiyao, yo ginauli maudoidi ka ginaulidi meta komiu, kehamaiyao, kabahebayaogomiu hesabana. ²⁰ Matauwuna yogu matausi ede taba ya laowa meta taba nige saha yau ya henuwa ne unai ya lobaigomiu, yo yau hinage taba nige saha kwa nuwanuwatui ne kwa lobai kaliguyena. Ya matausi tabu na kalimiuyena meta haikawayagala, kaikalomagigili, koukouyalayala, mahimahihi, hededeheyahayababa, monumonunu, nuwanuwasaesae yo miyamiyapilipili ede

metai. ²¹ Yogyu matausi ede ena ya uyowa, Yaubada kabo ye henuwadobidobiyeigau matamiuyena, na tamowai hekadi debadiyena kabo ya nuwayababakalili, kaniyona ede huya bagubagunana unai miyamiya nige se a'a, laulau bikibikidi yo miyamiya yabayababadi udiyedi se lulau na udiyedi se ba'aya meta sola nige se nuwabui.

13

Hededehebasiba gehegehedie

¹ Buka Tabuna unai ta hasili ye wane, “Pilipili maudoidi tolehedudulaidi udiyedi meta tamowai labui o haiyona yodi hemamohoi ne unai kabo ta tolehedudulaidi.” (*Dutelonomi 19:15*)

Na teina ta meta kabo yogu kaitaumanaigomiu hehaiyonana. ² Huya helabuina yau maidamiu wa unai meta ya hededelaowako kalimiuyena, na teina ta yau nige maidamiu na hedehedede wa ya hedede'uyoidi kalimiuyena. Na yogu uyowa ne unai meta siya kaiteyadi huya bagubagunana unai se ba'aya wa yo tauba'aya hekadiyo hinage taba nige ya katekamkamnaedi. ³ Kwa henuwakalili bena kaliguyena hemamohoi kwa lobai ede Keliso meta ye hededelaoma kaliguwai na ya hedehedede. Tolehedudulaigomiu ne unai iya nige ye basabasa, na ye bayaokalili komiu luwamiuyena. ⁴ Mamohoi, sataulo kewanaena Keliso ye basabasa, iyamo Yaubada yona gigibwaliyena ye maumauli. Doha hinage kai, ka

basabasa doha iya, iyamo Yaubada yona gigibwaliyena meta kabo ka maumauli na ka tolehedudulaigomiu.

⁵ Kwa kitasipwaigomiu yo kwa lautonogigomiu, komiu sunuma ne unai kwa babawa e nige? Taba kwa nuwatulobai meta Keliso Yesu ede kalimiuwai. Iyamo ena kwa lautonogigomiu na nige sunuma ne unai kwa miyamiya meta Keliso Yesu ede nige kalimiuyena. ⁶ Na ya nuwatui meta ena kwa lautonogigai kabo kwa lobai ede kai apostolo mamohoidi.

⁷ Ka tapwalolo Yaubada unai kabo taba nige ginauli hesau kwa ginaulipwanoli. Yoma tapwalolo ta kaniyona bena saha? Nuwana tamowai bena se kitagai ede kai apostolo mamohoidi? Nige! Tamowai yoma apostolo paisowana se kitaheyababa meta nige ya modei, na saha ya henuwakaliliyei ede taba komiu ginauli saha se dudulai ne kwa ginaulidi. ⁸ Matawuwuna kai nige gonowana ginauli hesau ka ginauli bena mamohoi ta kabaguduina, na bena taba mamohoi ta ka sagui na ye laki ye lau. ⁹ Ka gwauyala huyana kai ka basabasa iyamo komiu kwa bayao. Na ka tapwalolo taba Yaubada kwa talamyei bena ye saguigomiu na yomi miyamiya ne se dudulaikalili. ¹⁰ Teina debadiyena ede huyana yau nige maidamiu meta nuwanuwatu ta ya kuli, na huyana ya laowa kalimiuwai na yogu apostolo gigibwalina ya hepaisowa meta tabu ya sinakalakalili. Teina gigibwali ta Guiyau ye haiyama meta komiu yomi sunuma kabaginaulidi na nige kabahetatagwalgwalgomiu.

Lautoki

11 Gehegehena ta unai, kagu kahao, kwa gwauyala! Kwa kaipatebayao na kwa uyo yomi miyamiya dudulaidi wa udiyedi. Kwa haihebahebayao'uyoigomiu. Bena nuwamiu kesega yo kwa miya daumwaliyena. Na gadosisi yo nuwadaumwali Yaubadana, iya kabo maidamiu.

12 Kwa hailaulautokiyeigomiu gadosisi mamohoina unai.** **13** Yaubada yona tamowai maidaguwao ta yodi lautoki se hetamalidiwa kalimiuwai.

14 [Ya tapwalolo] taba Guiyau Yesu Keliso yona kabinamwa yo Yaubada yona gadosisi yo Yaluwa Tabuna yona labini maudoimiu kalimiuwai.

** **13:12:** Gadosisi mamohoina unai: Paulo ye kuli, sumta tabuna unai, na sumta meta ekalesiya yodi gadosisi hekihekinoina.

**Yaubada wasana: Buka Hauhauna tupwana
The Message about God: The New Testament in the
Saliba language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Saliba long Niugini**

copyright © 2007, 2013, 2017, 2021 Wycliffe Bible Translators, Inc.

® Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Saliba

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2024-01-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2024

a38b418f-b400-5c73-b231-ea8af9b0924a